22.4.2021

Perussuomalaisten ja kristillisdemokraattien muutosehdotukset lakivaliokunnan lausuntoluonnokseen E 12/2021 vp, E 18/20221 vp

Lisätään kappaleen 12 jälkeen uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Uusi 12 a kappale: ”Lakivaliokunta toteaa, että ”vihapuhe” on käsite, jota ei ole määritelty Suomen lainsäädännössä. Sellaisen käsitteen sisältö, jolle ei ole olemassa täsmällistä määritelmää, muodostuu helposti mielivaltaiseksi. Vihapuheeksi leimataankin nyky-yhteiskunnassa lähtökohtaisesti kaikki sellaiset ilmaisut, jotka eivät ole vastaanottajan omien arvojen tai tavoitteiden mukaisia. Lakivaliokunta kantaa yleisesti huolta sananvapauden kaventumisesta ja katsoo, että komission aloite on omiaan heikentämään sananvapauden tilaa entisestään.”

Uusi 12 b kappale: ”Valiokunta korostaa, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sananvapaus koskee paitsi myönteisinä, vaarattomina tai yhdentekevinä pidettyjä niin myös loukkaavia, järkyttäviä tai huolestuttavia tietoja ja ajatuksia. Laaja sananvapaus on yksi demokraattisen yhteiskunnan keskeinen perusta. ”Vihapuheen” torjuminen ilman, että on olemassa yksiselitteistä ja yleisesti hyväksyttyä käsitystä siitä, mitä vihapuheella tarkoitetaan, johtaa herkästi ennakolliseen itsesensuuriin ja sananvapauden kaventumiseen tavalla, jota ei voida pitää hyväksyttävänä kansanvaltaisessa oikeusvaltiossa. Avoin ja erilaisia näkökulmia sietävä keskustelukulttuuri on perusta rakentavalle yhteiskunnalle.”

Uusi 12 c kappale: ”Lakivaliokunta toteaa, että sananvapautta rajoittaa rikosvastuu, eikä rikosvastuuta lain mukaan lähtökohtaisesti synny pelkästään sillä perusteella, että sananvapauden käyttämisen seurauksena joku pahoittaa mielensä. Katsomme, että vihapuhe tulisikin käsitteellisesti pitää selvästi erillään laittomasta puheesta. Vihainen puhe, jota vihapuheeksikin kutsutaan, ei lähtökohtaisesti ole rangaistavaa puhetta. Laiton puhe on sen sijaan kriminalisoitu erilaisin rikostunnusmerkistöin. Laittoman puheen ja vihaisen puheen välistä rajaa hämärtämällä pyritään eri mieltä olevien vaientamiseen, mitä on pidettävä asiattomana ja oikeusvaltioperiaatteen vastaisena. Jokaisen ihmisarvo on yhtäläinen ja kunnioitettava, mutta asiaa ei edistetä sananvapauden rajoittamisella tai mielipiteiden kriminalisoinnilla.”

Uusi 12 d kappale: ”Viharikoksia pidetään puolestaan vakiintuneesti yksinomaan erilaisiin vähemmistöryhmiin kohdistuvina rikoksina. Lakivaliokunta kiinnittääkin huomiota siihen, ettei komission tiedonannoista tai niihin liittyvästä Suomen kannanmuodostuksesta millään tavalla ilmene, että myös enemmistöryhmiin kuuluvat henkilöt voivat joutua vähemmistöön kuuluvien henkilöiden tekemien viharikosten uhreiksi. Perustuslain takaaman yhdenvertaisuuden näkökulmasta tällaista yksipuolista näkökulmaa viharikoksiin on pidettävä kestämättömänä. Yhdenvertaisuuden käsite tulisi valiokunnan näkemyksen mukaan muutenkin ymmärtää laajemmin ja tavalla, joka aidosti edistää jokaisen oikeuksien toteutumista, eikä ainoastaan vähemmistössä olevien ryhmien, kuten komission HLBTIQ-henkilöiden tasa-arvoa koskevassa strategiassa korostetusti esiin tuotujen seksuaalivähemmistöjen, positiivisena erityiskohteluna. Vähemmistöjen suojelu ei saa tarkoittaa sitä, että enemmistöä syrjitään ja että tällaista syrjintää pidetään hyväksyttävänä tai jopa oikeutettuna.”

Muutetaan kappale 13 kuulumaan seuraavasti:

Lakivaliokunta pitää viharikosten ja laittoman vihapuheen aktiivista torjumista myös rikosoikeudellisin keinoin sinällään tärkeänä ja kannatettavana tavoitteena, ~~*sillä ilmiö on todellinen ja kyseiset rikokset ovat vakavia.*~~ Unionissa on kuitenkin jo toteutettu tällaisia toimenpiteitä, sillä rasismin ja muukalaisvihan torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin on annettu puitepäätös (2008/013/YOS), joka on jäsenvaltioissa pantu täytäntöön. Valiokunta katsookin valtioneuvoston tavoin, että painopisteen rikosoikeuden alalla tulisi olla kyseisen EU:n rasismipuitepäätöksen tehokkaassa täytäntöönpanossa.

Muutetaan kappale 19 kuulumaan seuraavasti:

”Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta katsoo, että Suomen tulee vastustaa EU:n rikosoikeudellisen yhteistyön perussopimusmääräyksiä koskevia muutoksia sekä lisäharmonisointia vihapuheen ja viharikosten torjumiseksi. Suomen tulee ehdottomasti pitäytyä rikosoikeudellisen yhteistyön alkuperäisissä tarkoituksissa ja vastustaa unionin toimivallan laajentamista.”

Lisätään kappaleen 19 jälkeen uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Uusi 19 a kappale: ”Lakivaliokunta katsoo, että EU:n lainsäädännön kokonaisvaltainen eteneminen on jo nyt johtanut liian pitkälle vallan keskittymiseen epädemokraattisesti valitulle komissiolle. Tämä näkyy kansallisten parlamenttien EU-asioiden käsittelyssä, sillä jäsenvaltioiden parlamenteissa EU-asiat jäävät usein vaille perinpohjaista käsittelyä ja jäsenvaltioille on muodostunut automaatio lähtökohtaisesti myötäillä komission kantoja. Rikosoikeus on erityisen läheisesti kansalliseen suvereniteettiin kytkeytyvä oikeudenala. Suomen itsemääräämisoikeuden kannalta lakivaliokunta onkin huolissaan siitä, että oikeusasiat ovat vuosi vuodelta saaneet yhä keskeisemmän aseman EU:ssa.”

Uusi 19 b kappale: ”Lakivaliokunnan näkemyksen mukaan Suomen tulisi yleisesti korostaa toissijaisuusperiaatetta eli omaa kansallista lainsäädäntöä asioiden ensisijaisena ratkaisukeinona ja sallia uutta sääntelyä ainoastaan niissä kysymyksissä, joiden ratkaiseminen nimenomaisesti vaatii kansainvälistä yhteistyötä. SEUT 83 artiklan 1 kohdan soveltamisessa tuleekin pitäytyä niissä rikoksissa, joiden tehokas torjunta edellyttää EU:n tasoista yhteistyötä. Tähän liittyen on syytä muistaa, että Suomen lainsäädännössä on jo määritelty rikoksiksi sellaiset teot kuin laiton uhkaus, kunnianloukkaus ja yksityiselämää loukkaava tiedon levittäminen, eikä EU-tasoiselle lisäsääntelylle siten ole mitään tarvetta.”